

Virksomhederne på Århus havn er indbyrdes forbundne, fordi de har fælles mål – nemlig at drive en konkurrencedygtig havn, betjene skibsfarten og servicere hinanden. De indbyrdes bindinger gør virksomhederne til en erhvervsklynge, som har mange sammenfaldende interesser og fælles udfordringer. Men naturligvis har forskellige mennesker forskellige syn på egnede løsninger på de største og vigtigste udfordringer. Med en artikelserie, der er båret af en stafet, vil nogle af de synspunkter, der er repræsenteret i erhvervsklyngen på Århus havn anno 2007 blive belyst. Målet er at få ideer til, hvordan man i fællesskab kan møde de udfordringer og finde løsninger, der gavner så bredt som muligt inden for klyngen.

I denne måned er stafetten lagt i hånden på Peter Kjær, der er formand for Erhverv Århus, der er en erhvervsorganisation med ca. 400 medlemmer – et netværk på tværs af brancher og faglige interesser. Organisationens kodeord er indflydelse, inspiration og indsigt, og missionen er at gøre det – endnu – mere attraktivt at drive virksomhed i Århusområdet.

Bevar Mellemarmen – mellem by og havn

Hvad er de største udfordringer for erhvervsklyngen på Århus havn i nær fremtid?

”Erhvervsklyngen på Århus havn har flere store udfordringer – både når det gælder det interne samarbejde, infrastrukturen og relationerne til byen i øvrigt.

Virksomhederne på havnen har en stor udfordring med at skabe et samarbejde, der sikrer Århus havns position som en konkurrencedygtig udbyder, hvor service, effektivitet og økonomi går op i en højere enhed. Nogle af havnens virksomheder er kolleger, hvis serviceydelser supplerer hinanden, mens andre nærmere er konkurrenter, og andre igen er helt nye spillere på havnen.

Havnens infrastruktur er en vigtig forudsætning for fortsat vækst. Det gælder naturligvis infrastrukturen i baglandet med tilkørselsforhold og jernbaneforbindelser, men det gælder i høj grad også havnens egne anlæg med kraner, kajanlæg og rådighedsarealer.

Det betyder, at havnen må være på forkant med udvidelser – inden den eksisterende kapacitet bliver overbelastet.

Endelig har erhvervsklyngen på Århus havn en stor udfordring med at vedligeholde de gode relationer til byen. I dag betragter de fleste borgere formentligt Århus havn som et aktiv for byen, men den positive stemning er følsom. Århus havn er jo en aktiv erhvervshavn. Der håndteres stort og tungt gods, og der støjes – nogle gange også om natten. Den hårfine balance med byen tæt på havnen, men alligevel ikke så tæt, at borgere mærker miljøgener, er vigtig.”

Hvordan mener du, at de udfordringer skal løses?

”Udvikling af samarbejdet kræver langsigtet tænkning og et visionært udsyn. Det er afgørende, at havnen som helhed udbyder ruter og serviceydelser til konkurrencedygtige priser og i forhold til markedets behov. Det kan betyde, at nogle virksomheder skal specialisere sig i én ting mens andre specialiserer sig i noget andet – evt. kombineret med nogle gode aftaler virksomhederne imellem.

Når det er sagt, er det vigtigt at understrege en ting. Næmlich den kendsgerning at for den enkelte virksomhedsejer eller direktør er det først og fremmest vigtigt, at vedkommendes egen virksomhed klarer sig godt. Derfor kan det være svært at yde nogle ofre i fællesskabets interesse, hvis man ikke umiddelbart kan få øje på en gevinst på kort eller lang sigt.

Man må have respekt for, at havnens virksomheder er kommercielle forretninger. Hvis man skal have nogen til at yde en indsats og investere her og nu, må de kunne se nogle spændende perspektiver på længere sigt. Derfor er det vigtigt at få synliggjort de perspektiver, der kan ligge i et udbygget samarbejde mellem virksomhederne inden for klyngen på Århus havn.

De infrastrukturelle opgaver kræver samarbejde med eksempelvis Århus Kommune og andre offentlige instanser, foruden naturligvis forskellige interesseorganisationer. Heldigvis er der i hvert fald fra Århus Kommune stor opbakning til Århus Havn.

Beskyttelsen af de gode relationer til byen kræver ligeledes planlægning i tæt kontakt med Århus Kommune, således at byen (boliger) holdes i passende afstand af den aktive erhvervshavn, og således at havnens belastning af miljøet opleves som acceptabel.

Lige i øjeblikket er der nærmest ikke en havn i Danmark, hvor der ikke bygges boliger. Alle synes, det er fantastisk charmerende, og alle synes, det er dejligt at gå på havnen og se skibene sejle ind og ud. Problemet er bare, at når folk er flyttet ned på havnen og har boet der i en uge, så finder de ud af, at en havn

Peter Kjær er formand for Erhverv Århus, der har til huse i den tidligere Toldkammerbygning. I den kommende periode prioriterer organisationen især uddannelse, infrastruktur og byens fysiske udvikling.

skramler og larmer og bruger stærkt lys både dag og nat hele året rundt. Pludselig er charmen væk og fascination afløst af irritation.

Det nuværende set-up med De Bynære Havnearealer ude på den gamle havn og Mellemarmen med blandet industri, der ikke støjer så meget, og så den egentlige havn ude på de nye arealer i øst giver en god afstand mellem de kommende boliger på De Bynære Havnearealer, hvor man kan opleve havnen som et spændende kraftcenter og alligevel være et stykke væk fra erhvervshavnen. Nogle har så talt om at inddrage Mellemarmen – også til byareal, men det vil i givet fald komme meget tæt på erhvervshavnen. Jeg tror, det er en god ide, at holde tingene lidt adskilt, hvis man skal undgå, at de kommende beboere på havnen skal føle sig generet af havnedriften. Det er en følsom balance, og der skal ikke ret meget til, før den gode stemning knækker.

Det er vigtigt at understrege, at byen har brug for Århus havn som en aktiv erhvervs-havn og ikke som et arbejdende museum. Det er en fuld moderne havn, hvor der kommer skibe ind og ud døgnet rundt, og det kræver plads og råderum til arbejdet.

I Erhverv Århus mener vi desuden, at en løsning med en tunnel under Marselis Boulevard vil bidrage positivt til borgernes oplevelse af miljøbelastningen fra Århus havn."

Hvem er de vigtigste aktører?

"Som udgangspunkt har alle virksomhederne på havnen en opgave med at bidrage til samarbejde og udvikling, og Århus Havn selv – med havnedirektøren i spidsen – spiller naturligvis en særlig rolle i den forbindelse.

På det infrastrukturelle område er der nogle naturlige aktører som eksempelvis Århus Kommune, Transport- og Energiministeriet samt aktørerne inden for jernbanedrift og vejtransport. Herudover møder Århus Havn vigtige aktører i form af de projektudviklere, der deltager ved udviklingen af De Bynære Havnearealer."

Hvilket bidrag kan din virksomhed/organisation levere til løsningen?

"Erhverv Århus er byens brede erhvervsorganisation. Vi har både små og store virksomheder fra alle brancher som medlemmer, og vi er uafhængige af såvel politiske interesser som snævre branchegrupper forskellige særinteresser.

Vi kan derfor fremstå som en neutral part uden anden interesse end den gode

erhvervsudvikling i Århusområdet helt generelt. I forhold til det politiske miljø kan vi støtte op om havnens udvikling som en aktiv erhvervshavn med mange arbejdspladser i virksomhederne på havnen.

I forhold til samarbejder og relationer i øvrigt kan vi stille et "neutralt rum" til rådighed til drøftelser, og vi kan måske i nogle tilfælde udfylde en koordinerende rolle i forhold til forskellige interessenter. Virksomhederne på havnen har naturligvis også mulighed for at møde både hinanden og byens andre virksomheder ved vores mange medlemsarrangementer.

Med flytningen til Toldkammeret kom vi på det, man vel blandt havnevirksomhederne kalder "den rigtige side af skinnerne", og dermed tæt på den store erhvervs-klynge som virksomhederne på Århus Havn udgør.

Vi har da også den fornøjelse at have mange af havnens virksomheder som medlemmer og jævnlige gæster ved vores arrangementer – men vi har naturligvis stadig plads til de sidste!

Jeg vil da heller ikke afvise, at Erhverv Århus kunne spille en rolle i forbindelse med at etablere et formelt samarbejde mellem klynge-virksomhederne på Århus havn, hvis der er et ønske om det."

Hvem vil du sende stafetten videre til?

"Jeg vil gerne sende stafetten videre til direktør Peter Bohnsen fra Unifeeder, som modtog Erhverv Århus Prisen i 2006. Peter Bohnsen har netop afhændet sin virksomhed og kan måske give sine gamle kolleger på havnen nogle gode råd på "falderebet".